

**Обобщен годишен доклад
за качествата на питейната вода в Ямболска област
за 2019 г.**

I. Мониторингова програма

На територията на Ямболска област има едно ВиК дружество. Ежегодно „ВиК” ЕООД – гр. Ямбол изготвя мониторингова програма за качеството на питейната вода. Програмата е съобразена с изискванията на Директива 98/83/ЕО и *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата за питейно-битови цели.*

Програмата за мониторинг на качеството на питейната вода, доставяна от ВиК дружеството се съгласува с РЗИ – гр. Ямбол. Изготвена е въз основа на данните от извършените анализи от предходни години съгласно протоколите с получени резултати от акредитираните лаборатории, извършили анализите. Програмата включва: обхват на мониторинга, зони на водоснабдяване, честота на пробовземане, пунктове за пробонабиране и график за провеждането на мониторинга. Изпълнението на програмата има за цел да защити здравето на хората от неблагоприятните ефекти при замърсяване на питейната вода и да гарантира, че са спазени регламентираните изисквания на *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.*

В обхвата на програмата попадат 179 експлоатирани подземни водоизточници.

Водоснабдяването в Ямболска област се осъществява посредством 66 обособени водоснабдителни зони с 222 пункта за пробонабиране, а именно:

- 2 големи зони /група Ямбол и група „Воден-Елхово-Голямо Шарково”/ с количество на разпределяната вода в зоната над 1000 куб.м. на ден;
- 37 малки зони от категория 1 с количество на разпределяната вода в зоната от 10 до 100 куб.м. на ден ;
- 7 малки зони от категория 2 с количество на разпределяната вода в зоната от 100 до 400 куб.м. на ден;
- 1 малка зона от категория 3 с количество на разпределяне на вода в зоната от 400 до 1000 куб.м на ден;
- 19 много малки зони с количество на разпределяната вода в зоната под 10 куб.м. на ден.

Системата за централно водоснабдяване с вода за питейно-битови цели в областта обслужва 109 населени места.

II. Анализ на данните от проведения от РЗИ-Ямбол и „ВиК”ЕООД-Ямбол мониторинг на качеството на водата за питейно-битови цели

След изготвените през 2019 година оценки на риска на 18 зони на водоснабдяване от „ВиК” ЕООД – гр. Ямбол на база получените резултати от изпитванията през последните 4 години, предвид подземния характер на водоизточниците и съгласно Приложение № 1, таблица Б от *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.*

от периодичния мониторинг отпаднаха показатели като арсен, антимон, бромати, живак, мед, никел, олово, селен, натрий, цианиди, цинк, бензен, бензапирен, бор, 1,2 дихлоретан, кадмий, нитрати, нитрити, пестициди общо, ПАВ, тетра- и трихлоретан, трихлорметани, флуориди, хром, амоний, желязо, манган, окисляемост, сулфати, фосфати и хлориди.

Данни от проведения мониторинг от РЗИ-Ямбол

През 2019 г. РЗИ-Ямбол извърши анализи на 314 броя водни проби по микробиологични показатели и 335 броя проби по физикохимични показатели по постоянен и периодичен мониторинг. При вземане на водните проби, инспекторът на място определя съдържанието на "остатъчен хлор" по орто-толуидинов метод.

Лабораторните резултати показват:

- *По микробиологични показатели*

През 2019 г. пробите с отклонение са 13,1%, а през 2018 г. - 16,98%. Съставени са 5 АУАН на помпиери. Връчени са 3 предписания на „ВиК“ ЕООД. Всички предписания се проверени в срок. Не са установени неизпълнени предписани мероприятия.

- *По физикохимични и радиологични показатели*

От взетите 335 водни проби през 2019 г., пробите с отклонение са 9,5%.

С трайни отклонения по показател „нитрати“ са водите в 16 водоайни зони /група „Бакаджик“, група „Скалица“, Зимница, група „Първенец-Богорово“, група „Жребино-Борисово“, Чарган, Търнава, Скалица, Меден кладенец, Ботево, Овчи Кладенец, Малък манастир, Джинот, Робово, Видинци, Правдино/.

Отклонения по показатели електропроводимост, сулфати и хлориди се установиха за „група „Скалица“, която включва две населени места – с. Роза и с. Генерал Инзово. Тези показатели допълнително са включени в мониторинговата програма.

При извършения мониторинг на качеството на питейната вода от РЗИ-Ямбол през първото тримесечие на 2019 г., са взети за радиологично изследване 21 водни проби. От тях в 4 населените места /с. Голям Дервент, с. Скалица, с. Видинци и с. Генерал Инзово/ се установи превишение на контролното ниво за обща алфа активност, без превишения по показател бета активност и естествен уран. През второто тримесечие се извърши повторно пробовземане от същите населени места. Изпитването потвърди надвишаване на контролните нива на обща алфа активност, а именно: за с. Генерал Инзово 0,48 Вq/l; с. Скалица-0,41 Вq/l ; с. Видинци - 0,38 Вq/l и с. Голям Дервент - 0,15 Вq/l.

С писмо с изх. №13-117/27.12.2019 г., РЗИ-Ямбол изиска от отдел „Радиационен контрол“ при РЗИ - Бургас становище за оценка на здравния риск и необходимостта от установяване на конкретните нуклеотиди за тези води. До момента не е получено становище.

Данни от проведения мониторинг от „ВиК“ ЕООД-Ямбол

- *По микробиологични показатели*

За изпитване са взети 224 водни проби. От тях с отклонение са 1,3%. За сравнение, през 2018 г. с отклонение са били 1,1% от изпитаните проби.

- *По физикохимични и радиологични показатели*

За изпитване са взети 339 водни проби. От тях с отклонение са 13,6%. За сравнение, през 2018 г. с отклонение са били 16,1% от изпитаните проби.

При извършения мониторинг са взети за радиологично изпитване 14 водни проби, като при 4 от тях /с. Тенево, с. Овчи кладенец, с. Търнава, с. Коневец/ е установено превишение на контролното ниво за обща алфа активност, без превишения по показател бета активност и естествен уран. Водни проби от тези населени места са изпратени за изпитване за всички естествени радионуклиди в Института по ядрено изследване и ядрена енергетика при БАН. До момента не са получени протоколи с резултатите от изпитване.

Отклоненията по физикохимични показатели включват трайни отклонения по показател нитрати, както и отклонения по показатели електропроводимост, сулфати и хлориди за група „Скалица” и с. Ханово.

През 2019 година на територията на област Ямбол няма зони на водоснабдяване с неизпълнен мониторинг /определен в изготвената програма за мониторинг, съгласно Приложение №2, Таблица Б 1 на Наредба №9 за минимална честота за пробовземане и извършване на анализи от РЗИ-Ямбол и „ВиК” ЕООД-Ямбол/.

III. Информация за режимно водоподаване в област Ямбол

От месец юли до месец октомври на 2019 г. на режимно водоснабдяване беше с. Бояджик, поради значително намаляване на дебита на кладенците в региона /засушаване/. „ВиК” ЕООД - Ямбол осигуряваше водоноска за селото. Водата от водоноската се контролираше от РЗИ-Ямбол чрез изпитване по микробиологични показатели.

IV. Информирание на обществеността и заинтересованите лица за качеството на водата от извършения мониторинг в област Ямбол

Информирание на обществеността и заинтересованите лица за качеството на питейната вода се осъществява чрез сайта на РЗИ-Ямбол. Два пъти месечно се публикува информация за резултатите от извършения мониторинг на качеството на питейната вода, както за взетите мерки при установяване на несъответствия. При необходимост от предоставяне на допълнителна информация от страна на водоснабдителното дружество, такава е получена в РЗИ своевременно.

V. Насочен контрол

Във връзка с констатирано замърсяване на подземни води с хром, установено във водоизточник за производствени цели, собственост на „Е. Миролио” ЕАД. Водоизточникът черпи води от подземно водно тяло *BG3G00000NQ054, Порови води в Неоген - Кватернер- Ямбол – Елхово*, от което се добива водата за питейно-битови цели за гр. Ямбол. Районна прокуратура - гр. Ямбол образува преписка по случая. С разпореждане от дата 29.05.2019 г., на РЗИ-Ямбол е възложено да извършва два пъти седмично (вторник и четвъртък) изпитване на проби от питейната вода на гр. Ямбол по показател „шествалентен

През 2019 г. в отдел ЛИ при РЗИ-Ямбол са изпитани 136 проби питейна вода по показател по „шествалентен хром“. Пробите се вземат от два пункта на територията на града, а именно:

1. Пункт „РЗИ-Ямбол“ с адрес: гр. Ямбол, ул. „Д. Благоев“ 71, водоснабдяван от ПС „Ормана“;

2. Пункт „Заведение за бързо хранене“ с адрес: гр. Ямбол, ул. „Ормана“ №15, водоснабдяван от ПС „Кабиле“.

Получените резултати за съдържание на шествалентен хром са под $20,0 \mu\text{g}/\text{dm}^3$ - границата на количествено определяне на метода на изпитване (БДС 7212: 1978) и под нормата $50,0 \mu\text{g}/\text{dm}^3$, съгласно *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели*.

Съгласно разпореждането на Районна прокуратура през останалите пет дни на седмицата, мониторингът на питейната вода по показател „общ хром“ се извършва от ведомствената лаборатория на „ВиК“ ЕООД в гр. Ямбол. Получените стойности по показателя са под границата на количествено определяне на метода ($10,0 \mu\text{g}/\text{dm}^3$). През 2019 г. са взети 3 проби от питейната вода на гр. Ямбол, които са изпитани по показателя „общ хром“ в акредитирана лаборатория в гр. Варна. Съгласно представените протоколи от изпитване, съдържанието на общ хром в пробите питейна вода е под $1,0 \mu\text{g}/\text{dm}^3$.

VI. Заключение за качеството на питейната вода в Ямболска област

Вода за питейно-битови цели, предоставяна на населението на територията на област Ямбол от ВиК оператора е с трайни показатели, с добро качество и в съответствие с изискванията на чл. 6, ал. 1, т. 1 от *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели*.

Установените през годината несъответствия по микробиологични показатели са единични случаи и са в резултат на възникнали аварии на хлораторните устройства.

Наблюдава се намаляване на наднормените стойности на съдържанието на нитрати в питейната вода в зоните на водоснабдяване с трайни отклонения по този показател.